

dende, forinden man kommer frem med et Lovforslag. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem, naar han har fremsat Forslag, har haft særligt Mandat dertil. Jeg husker i hvert Tilfælde, at det ærede Medlem en Gang i Fjor fremkom med et Forslag om et Bestatningsforhold, men jeg husker ogsaa, at de, det skulde gaa ud over, eller i hvert Fald en Del af dem, erklærede, at det ærede Medlem ikke havde noget Mandat, og at det var en Lov, de ikke vare meget begejstrede for. Jeg tror ikke, at de, paa hvis Begne Forslagsstillerne her have fremsat dette Forslag, ville sige noget saadant. Vi have netop et ganske særligt Mandat ud over det, der alene ligger i Mandatet som Rigsdagsmand. Siden 1890 har der været en meget levende Bevægelse baade herhjemme og andre Steder mellem Arbejderne for at faa til Lyd for en ved Lov fastsat forkortet Arbejdstid, og der har for et Par Aar siden foreligget for Rigsdagens to Afdelinger og ogsaa været tilstillet Regeringen Beslutninger og Resolutioner, som ere vedtagne ved de aarlige Manifestationer, ved Møder, der ere holdte om denne Sag, og det vilde være en let Sag at fremsætte ny, eller rettere sagt, der blev sidst afvigte 1ste Maj vedtaget ligelydende Henvedelser som Udtryk for, at man endnu ønskede det samme. Det er ikke alene herhjemme, men det er, havde jeg nær sagt, i hele den civiliserede Verden, at der fra Arbejdernes Side i stadig stigende Grad fremsættes Ønsker om at faa Arbejdstiden begrænset ved Lov, og naar det er Tilfældet, synes jeg, man ikke paa Forhaand skal stille sig imod det. Jeg tror, at den Stilling, det ærede Medlem fra Næstved (Sund) indtog, er langt den korrekteste.

Jeg skal nu ganske kort gøre et Par Bemærkninger til, hvad der fremkom fra den højtærede Indenrigsminister. Den højtærede Minister fremsatte det Spørgsmaal: Hvilke af den nuværende Stats Formaal kan siges at være saadanne, hvor man paa Forhaand maa erkende, at Staten kan gribe ind. Den højtærede Minister nævnte først, at der skal holdes Fred paa Folkelirkens Helligdage, og udtalte, at da det er almindeligt, at man har en Hviledag om Ugen, er det naturligt, at man lader denne Hviledag falde paa Folkelirkens Helligdag. Men den højtærede Minister erkendte i øvrigt med det samme, at man ved den sidste Lov om Tillæg til Helligdagsloven var gaaet noget videre, end de religiøse Hensyn krævede, og i det næste Svar paa det Spørgsmaal, den højtærede Minister selv opstillede, Fordringen om, at Staten har at drage Omsorg for den offentlige Sundhed, kunde jo næsten ligge

noget af et Svar paa, hvorfor man er gaaet videre ved den sidste Helligdagslov, end de religiøse Hensyn strengt taget krævede. Man mener nemlig, at en Hviledag er nødvendig. Men kommer man til det Resultat, at een Hviledag om Ugen ikke er tilstrækkelig, hvis der kræves Arbejde ud over den normale Tid i de øvrige 6 Dage i Ugen, synes jeg, det er et Fingerpeg henimod, da den højtærede Minister overhovedet erkender, at Staten har til Pligt at drage Omsorg for den offentlige Sundhed — at man konsekvent maa komme til at gaa i den Retning, som dette Lovforslag angiver. Denne Berettigelse eller maaste snarere Forpligtelse bliver jo saa meget større, som den højtærede Minister erkendte, at Staten har som Pligt Omsorg for den opvoksende Slægt. Hvis man nu kan paavise, at den Maade, hvorpaa Arbejdskraften udnyttes, at de sociale Forhold, som skabes ved de nu herskende Arbejdsforhold, ikke alene virke skadelig paa Arbejderbefolkningens Sundhedstilstand, men ogsaa i høj Grad virke skadelig paa den opvoksende Slægt — det sidste er en ganske naturlig Følge af det første — hvis kort sagt Arbejdsklassen ikke er fysisk stærk, men enerveret og svækket paa Grund af overanstrengt Arbejde eller almindelig økonomisk Nød, vil det jo komme til at hæve sig paa den opvoksende Slægt, og saa mener jeg, at den højtærede Minister allerede paa Forhaand har erkendt Statens Forpligtelse til at gribe ind paa dette Omraade. Den højtærede Minister erkendte da ogsaa, at der kunde tænkes saadanne Tilfælde, og han nævnte saa Grubearbejderne i England. Det er jo ret betvemt at kunne nævne dette Arbejde her til Lands, for hvis man ikke vil anerkende andet end den Slags Arbejde som et af dem, man maa gribe regulere ind i, saa vil man jo ganske vist hos os blive fri for at gribe ind, thi vi have jo ingen Gruber her til Lands. Men den højtærede Minister sagde saa, at man kan ikke opstille den Sætning, at 8 Timers Dagen er en passende Arbejdstid. Ja, det kan godt være, men jeg vil dog sige, at alle de Udtalelser, som foreligge fra Autoriteter paa det sanitære Omraade, ved Kongresser, enkeltvis, i Foredrag, i Bøger osv., peges ganske mærkværdig hen imod, at det maa være en ideel Fordring og i mange Henseender en absolut nødvendig praktisk Fordring at indskrænke Arbejdstiden til 8 Timer. Altsaa med dette for Øje synes jeg i hvert Tilfælde, at det er ret rimeligt at opstille 8 Timer, den ene Tredjedel af Døgnet til Arbejde og de øvrige 2 Tredjedele til Hvile og adspredende Bestæftigelser. Den højtærede Minister